

Salih ALTUN

Arsin Kaymakamı

Yeni İşgal Stratejisi: Yumuşak Güç ve Occupy!

Eski çağlardan günümüze devam eden güç ve iktidar mücadelesi her dönemde farklı metodlarla sürdürülmüştür. Kılıç – kalkanla yapılan savaşlar yerini önce baruta sonra konvansiyonel silahlara bırakmıştır. Çağımızın egemenleri de geçmiştekiler gibi gücü elinde tutmak ve hakimiyeti sürdürmek için yeni stratejiler belirlemekte ve uygulamaktadırlar.

Yeni dünyanın oyun kurucularının başlıca hedefleri; Enerji kaynaklarına kesintisiz erişim, bunlar üzerinde mutlak hakimiyet sağlanması, kritik coğrafyaların denetim altına alınarak buralarda yer alan ülke yönetimlerinin ve halklarının etki altında tutulması, geliştirmekte olan ve sistem için risk oluşturabilecek ülkelerin istikrarsızlaştırılarak baskı altına alınması, kontrol edilmesi ve serbest pazar haline getirilmesi, dünya hâkimiyetini sağlamaya yönelik yeni kalıcı stratejik ve askeri üsler temin edilmesi gibi uzun bir liste halinde sıralanabilir.

Hard Power yerine Soft Power

Dünya hakimiyeti için kullanılan enstürmanlar sürekli değişim gösterirken, en düşük maliyetle sonuca ulaşılması hedeflenmektedir. İkinci dünya savaşı sonrası küresel egemenlik peşinde olanların "Hard Power (Sert Güç)" yerine "Soft Power (Yumuşak Güç)" stratejisi izlemeleri tesadüfi değildir. İnsanlık, çok daha maliyetli olan ve gayri meşru olması nedeniyle uluslararası kamuoyunda nefret uyandıran "askerî hegemonya" yerine, demokrasi ve özgürlük adı altında hedef ülke- den paydaşların da desteği alınarak "küresel sivil denetim" denilen yeni bir sömürgecilik kavramı ile tanışmış durumdadır.

Yeni sömürgeciliğin aracı olan "Soft Power" kavramı, ilk olarak Joseph S. Nye tarafından 1990 yılında yayınlanan "Liderliğe Mecbur: Amerikan Gücünün Değişen Doğası" (Bound to Lead: The Changing Nature of American Power) adlı kitapta karşı-

Şiddet Karşıtı Stratejiler

Uygulama Merkezi (CANVAS)
yeni dünya düzenine direnen,
bu sisteme uygun olmayan
ya da ayak uyduramayan
rejimlerin veya liderlerin
değiştirilmesi için savaş ötesi
stratejiler geliştirilen bir
eğitim merkezi olarak faaliyet
göstermektedir.

mıza çıkmaktadır. Nye'ye göre "Yumuşak Güç": "başkalarına cazip gelerek ve onları ikna ederek hedeflerin karşı tarafça benimsenmesini sağlayarak istenileni elde etme hüneridir. Yumuşak güç, zorlama ve baskı değil, işbirliği ve iknadır. İşin özü demokrasi ve insan hakları gibi bir ülkenin kültürünün, politik ideal- lerinin politikalarının başka toplum- ları cezbetmesine dayanır. Yumuşak

güç, kimin kazandığına değil, kimin hikayesinin kazandığına odaklıdır. Bilgi ve iletişim çağında siyaset, sonunda kimin öyküsünün galip geleceği meselesidir... ”

Uluslararası finans spekülörü George Soros'u ve kurduğu sivil toplum ağı vasıtasıyla dünya genelinde başlattığı hareketleri dikkatle incelediğimizde “Soft Power”ın günümüzdeki en başarılı uygulayıcısının Soros olduğunu söyleyebiliriz. G.Soros, Amerika ile dost, “demokratik” rejimler kurma misyonu çerçevesinde projelerini usulca hayata geçirirken, G.W.Bush’un Afganistan ve Irak’ta sert güç kullanmasının stratejik hata olduğunu belirtmiş, Bush’u ve yeni muhafazakarları (neo-con’ları) dünyayı giderek büyüyen bir şiddete maruz bırakmakla itham etmiştir.

Yeni nesil devrimin şifresi: “Occupy” (İşgal et)

Klasik devrimler, soğuk savaş döneminde tarafların karşı bloğu zayıflatmak ve mümkünse kendi sistemine “yandaş” rejimleri iktidara getirmek amacıyla baş vurdukları bir yöntem olmuştur. Soğuk savaş döneminde ABD ve Sovyetler tarafından yönlendirilen devrim hareketlerine bakıldığında, hedefin zıt blokta yer alan ülkeleri sivil halk ayaklanmalarına maruz bırakmak ve askeri müdahalelere zemin hazırlayarak rejimi lehe değiştirmek olduğu görülecektir.

Son dönemin modası haline gelen “occupy” sloganlı sivil itaatsizlik eylemlerine bakılınca bu aktivasyonun belirli bir devlet ya da hükümet tarafından değil, küresel oyuncular

tarafından yönlendirildiği ortaya çıkmaktadır. 2011 Occupy Walstreet’in ABD’de büyük yankı uyandırması, Almanya, İngiltere ve diğer gelişmiş ülkelerde de Occupy hareketlerine rastlanılmış olması tezimizi doğrulamaktadır. Türkçe’ye “işgal et” diye çevrilebilecek “occupy” projesinin temel amacı; gelişmiş ülke yönetimlerini hizaya sokmak, gelişmekte olan ülkeleri ise istikrarsızlaştırarak sersemletmek, nihayetinde serbest pazar ve tüketim cennetine dönüşmüş yeni bir dünya dizayn etmek şeklinde özetlenebilir. Kimi çevreler tarafından “yeni dünya düzeni” olarak da adlandırılan bu sistemin sürekliliği için çalışan çok sayıda açık-gizli yapı bulunduğu belirtilmektedir.

Şiddet Karşıtı Stratejiler Uygulama Merkezi (CANVAS)

Bahsedilen bu yapılardan biri de CANVAS’tır. CANVAS yeni dünya düzenine direnen, bu sisteme uygun olmayan ya da ayak uyduramayan rejimlerin veya liderlerin değiştirilmesi için savaş ötesi stratejiler geliştirilen bir eğitim merkezi olarak faaliyet göstermektedir.

Doksanlı yılların sonunda Sırbistan’da yüzbinlerce insanı hareket geçirerek Slobodan Miloseviç’i devren ve “soft power” olarak da tanımladığımız sessiz devrim stratejisini yakın geçmişte ilk uygulayan örgüt sırp OTPOR hareketidir. OTPOR daha sonra bir enstitüye dönüşmüş ve CANVAS (Centre for Applied NonViolent Strategies) “Şiddet Karşıtı Stratejiler Uygulama Merkezi” adıyla dünyaya devrim ihraç etmeye başlamıştır.

Yumuşak güç, zorlama ve baskı değil, işbirliği ve iktadardır. İşin özü demokrasi ve insan hakları gibi bir ülkenin kültürünün, politik ideallerinin politikalarının başka toplumları cezbetmesine dayanır. Yumuşak güç, kimin kazandığına değil, kimin hikayesinin kazandığına odaklıdır.

CANVAS önce Sovyet bakiyesi ülkelerdeki “turuncu devrim”lerde, sonra “arap baharı”nda etkin rol almıştır. Mısırdaki 25 Ocak 2011 de başlayan halk ayaklanması tanıdık bir sloganla başlamıştır, “occupy!” yani “işgal et!”. Sadece 30 ay sonra askeri darbe ile rejimin bir kez daha formatlanacağından habersiz yüzbinlerce Mısırlı 2011 Ocak ayında twitter ve facebook’tan organize olarak sokak gösterilerine

Türkçe’ye “işgal et” diye çevrilebilecek “ooccupy” projesinin temel amacı; gelişmiş ülke yönetimlerini hizaya sokmak, gelişmekte olan ülkeleri ise istikrarsızlaştırarak sersemletmek, nihayetinde serbest pazar ve tüketim cennetine dönüşmüş yeni bir dünya dizayn etmek şeklinde özetlenebilir.

**Soğuk savaş döneminde
ABD ve Sovyetler Birliği
tarafından yönlendirililen
devrim hareketlerine
bakıldığında, hedefin zıt
bloкта yer alan ülkeleri
sivil halk ayaklanmalarına
maruz bırakmak ve
askeri müdahalelere
zemin hazırlayarak rejimi
lehe değiştirmek olduğu
görülecektir.**

başlamışlardı. Bu gösterilerde vahşi atların ve develerin aniden ortaya çıkması dünyayı şoke etmiş, atlar ve develer kalabalığın ortasına girerek “barışçıl gösteri”yi dağıtmışlardı. Hüsnü Mübarek rejiminin gaddarca bir saldırısı gibi gözükken bu olay aslında ulusal ve uluslararası medya hedef alınarak sahnelenmişti. Amaç dünyaya “Mısır bir kaos durumunda” mesajını vermektir.

Bu sahte saldırılarla tahrik olmuş göstericiler karşılık verdikçe gerginlik daha da artmış ve Tahrir meydanı Mübarek devrilinceye kadar işgal edilmişti. CANVAS devrim danış-

manları başından beri kendi geliştirdikleri stratejileri Mısır’lı gençlerin uygulamasını sağlamış ve başarılı olmuşlardı.

Mısır’daki eylemlere katılan Mohamed Adel isimli bir gösterici journeyman.tv tarafından hazırlanan “The Revolution Business” isimli belgeselde; “Otpor Kahire’nin kenar semtlerinde atölyeler organize etti, bu atölyelerde bizler barışçıl direniş sanatında eğitildik, polisin bizim düşmanımız olmadığını ve onları tarafımıza çekmemiz gerektiğini öğrenmeliydik, insanları şiddetsiz direniş fikriyle etkilemeliydik” diyor.

Aynı belgesel film OTPOR/CANVAS yapılanmasının dünya üzerindeki etkilerini çarpıcı bir biçimde ortaya koyuyor. Buna göre, dünyanın her tarafından bağlantılı gruplar şiddetsiz devrimler yoluyla hükümetleri düşürme sanatı konusunda eğitilmek üzere Sırbistan’ın başkenti Belgrada gidiyorlar. CANVAS’ın baş eğitmenlerinden Sdrja Popoviç ise örgütün deşifre olmuş nadir üyelerinden biri. Mısır devriminin Popoviç’in bürosunda planlandığı ve Mısırlı paydaş gençlerin burada eğitildiği belirtiliyor.

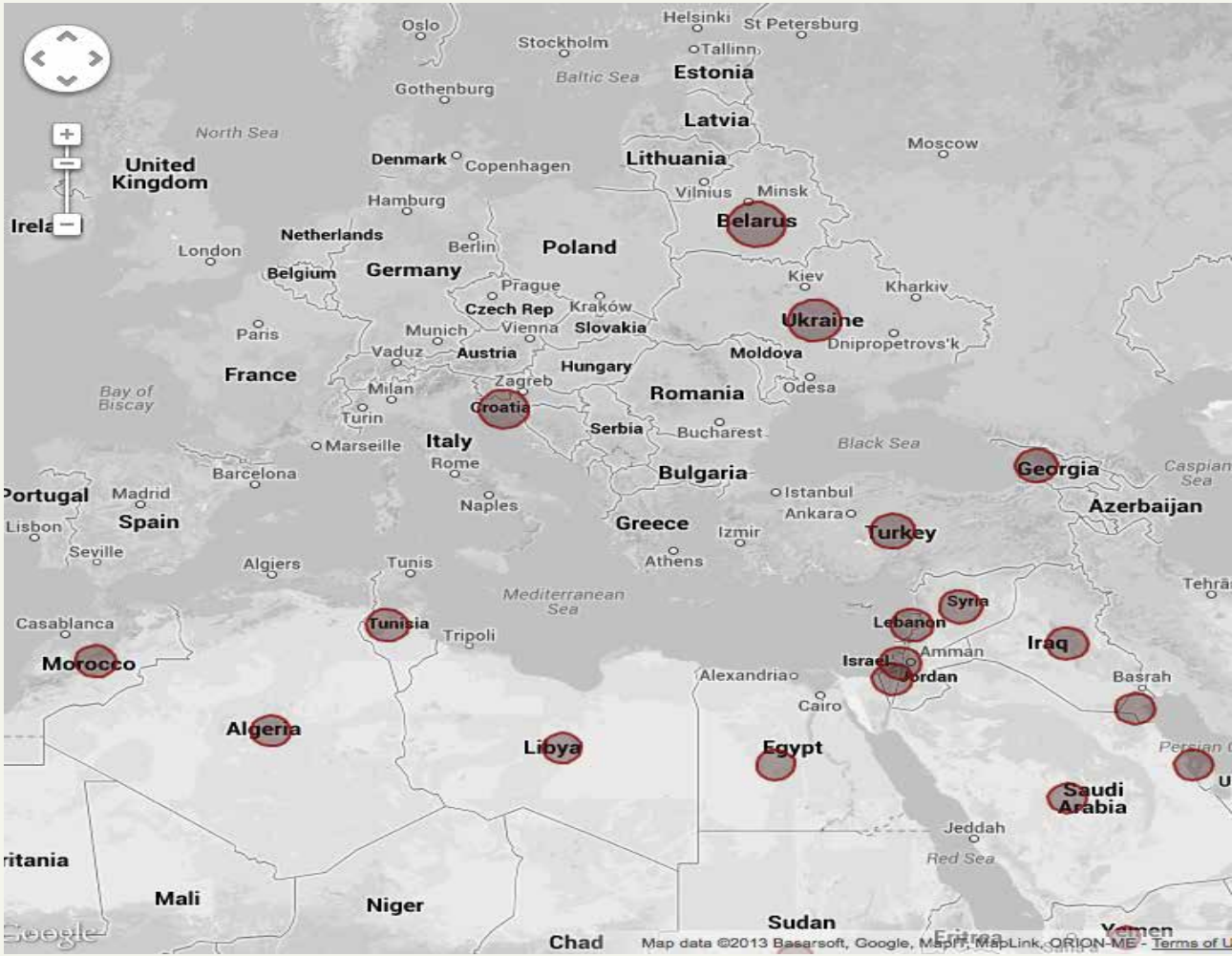
Popoviç, 2011 yılı sonlarına doğru çekilen belgeselde şu bilgileri veriyor, “Bir kaç sebepten dolayı şu anda yeniden ortadoğuya odaklanmış durumdayız. Öncelikle mücadele henüz bitmedi ve sekiz ya da

dokuz farklı ülkeden bahsediyoruz, adlarını elbette söylemeyeceğim, bu ülkelerin bazılarında iletişim kurduğumuz çok iyi gruplarımız var. Bu grupları tehlikeye atmak istemiyoruz dolayısıyla bunun hakkında açık olarak konuşamayız, bu ülkelerin bazılarında durumu izleyip çözümler hazırlıyoruz” diyor.

CANVAS’a ait canvasopedia.org internet sitesi incelendiğinde örgütün 50’den fazla ülkeden paydaş aktivistleri eğittiği anlaşıyor. İlginçtir bunların arasında Türkiye’den de eğitim almış gruplar da bulunuyor. İnternet sitesinde Gene Sharp’ın “Bir ihtilal başlatmak” isimli belgeseli hakkında bilgiler veriliyor. Sitenin “Devrim Ölçeği” alt menüsündeki harita incelendiğinde Türkiye için harekete geçme tarihinin 2013 yılı olduğu göze çarpıyor. Bu verilerden Popoviç’in yukarıda isim vermeden bahsettiği ülkeler arasında Türkiye’nin de bulunduğu anlaşıyor. Popoviç açıklamasının devamında “Sırbistan devrimi sonrasında 37 ülkeyle çalıştık, ortadoğuda öncesinde beş tane devrimde başarılı olduk ve bunlar Gürcistan, Ukrayna, Lübnan, Maldivler ve şimdi Mısır ve Tunus ve liste daha da uzayacak..” diyor.

CANVAS tipi örgütlenmelerin ismi ülkeden ülkeye değişiklik gösteriyor,

CANVAS aktivasyon haritası (canvasopedia.org)

Sırbistanda Otpor, Gürcistan'da Kamara, Rusya'da Oboronada, Ukrayna'da Pora adını kullansalar da uygulanan stratejiler tamamen aynı.

CANVAS kendini demokrasi talebi içeren sivil ve şiddetsiz direniş ha-

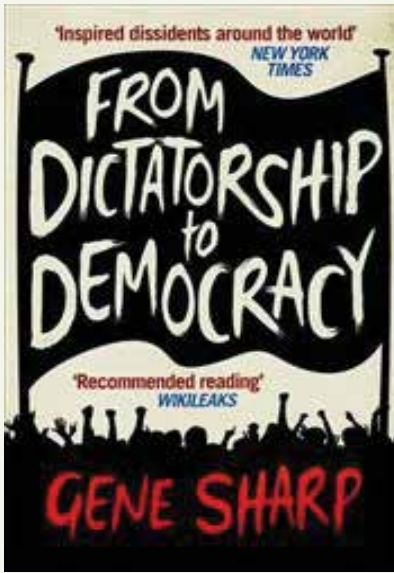
Son dönemin modası haline gelen "occupy" sloganlı sivil itaatsizlik eylemlerine bakılınca bu aktivasyonun belirli bir devlet ya da hükümet tarafından değil, küresel oyuncular tarafından yönlendirildiği ortaya çıkmaktadır.

reketlerini destekleyen bir kurum olarak lanse etse de ABD'li yazar William Engdahl aynı fikirde değil. W.Engdahl Washington'un gizli jeopolitiği hakkında 30 yıldır yazıyor. Amerikan gizli servisinin derinlerine uzanan geniş bir bilgi ağı kuran Engdahl'a göre Sırbistan devriminde görev alan ve daha sonra CANVAS'ı kurarak elliye yakın ülkede çalışan Otpor'un kilit oyuncuları kendilerine Washingtondaki bazı derin kişiler tarafından verilmiş bir gündemi takip ediyorlar. W. Engdahl, her ne kadar görünüşte Otpor'un, baskıcı rejimlerini yıkarak yerine demokratik rejim getirdiklerini ve bundan da çok mutlu oldukla-

rını dünyaya göstermek isteyen Sırbistanlı idealist gençler olduklarını söylediler de bu açıklamanın kendisine pek de makul gelmediğini dile getiriyor. Amerikalı yazar Engdahl, Otpor'un Amerikan istihbarat servisleri tarafından finanse edildiğini öne sürüyor ve "hedefledikleri ülkeler ki son olarak Mısır tam olarak Pentagon'un istikrarsızlaştırma ve rejim değişikliği gündemindeki ülkelerdir" diyor. Canvas'ın liderlerinden Popoviç ise Sırbistan devriminin finansman sayfasını kapatmak niyetinde. Popoviç Sırp devrimi sonrası kurulan CANVAS'ın ABD devleti değil özel kişiler tarafından finansman edildiğini belirtiyor.

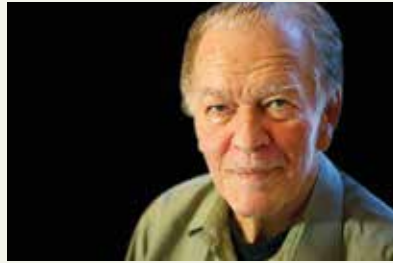
**Beş'in üzerinde ülkede
rejim değiştirmeyi başaran,
bir kısım ülkede rejimi
reforma zorlayan, çok sayıda
ülkede iç karışıklıklara ve
istikrarsızlıklara neden olan
"occupy" hareketlerine karşı
klasik güvenlik bürokrasisinin
hazırlıklı olduğunu
söyleyemeyiz.**

CANVAS'ın eğitimlerinde kullandığı baş kaynak ise "Diktatörlükten Demokrasiye" isimli 100 sayfalık küçük bir kitap. İlk kez 1993 yılında yayınlanan eserin sahibi Boston'da fakir bir mahallede yaşıyor ve ismi Gene Sharp. 1928 doğumlu siyaset bilimi Profesörü Sharp'ın kitabında şiddetsiz eylemin 198 yöntemi sıralanıyor. İşin özünün "temel insan inatçılığı"na dayandığını belirten Sharp detayların ise daha karmaşık olduğunu söylüyor.

Sharp, yönetimleri ayakta tutan unsurların çok iyi tespit edilerek, yalınlaştırılma politikası izlenmesi ge-

rektiğini savunuyor. Gene Sharp'ın silahlı devrim metotunda önce bir isim diktatör olarak belirleniyor ve eylemin hedefine oturtulan bu isme karşı alanlar yönlendiriliyor. Sharp, kitabında eylemlerin nasıl kitleleşeceğini yolunu gösterirken, semboller, sloganlar ve örgütlenme modellerini anlatıyor. 1983 yılında kurduğu Albert Einstein Enstitüsü aracılığı ile sivil toplum kuruluşlarına ve muhalif kanaat önderlerine yol gösteren Sharp'ın teorileri Enstitü tarafından ücretsiz olarak dünyaya yayılıyor.

Orjinal adı "From Dictatorship to Democracy" olan meşhur kitap ise bugüne kadar 34 dile çevrilmiş. Türkçe'ye 2013 yılı başlarında çevrilen kitaba internetten rahatlıkla ulaşılabilir. Sharp'a göre Rusya'da bu kitabı bulundurmak hükümete karşı düşmanca bir eylem olarak kabul ediliyor.

ABD'li yazar William Engdahl, journeyman.tv'de yayınlanan açıklamalarında Gene Sharp'tan bahsederken "Bay Sharp bir zamanlar şiddet dışılığın bir savaş yöntemi olduğunu söylemişti, ve soğuk savaşın bitişinden beri her yere gidiyorlar, "büyük gündem"e Washington'un tanımiyla küreselleşme gündemine direnç gösteren rejimleri istikrarsızlaştırmak için Sharp'ın yöntemlerine başvuruyorlar" diyor.

Geleneksel olarak Rusya'nın bir parçası olan Ukrayna'da 2004 yılı sonunda gidişat aniden başka bir yöne kaymaya başlamış, ABD mevcut rejim karşıtı muhalif hareketlere milyonlarca dolar akıtmıştı. Ukrayna devrimi sırasında muhalif hareket olarak faaliyet gösteren Pora örgütünün liderlerine kayda değer miktarda para ödenmişti. Pora örgütüne CANVAS tarafından sivil itaatsizlik eğitimi verildikten sonra Gene Sharp'ın kitabı dağıtılmıştı. Journeyman.tv 'de konuşmaları yayınlanan Ukraynalı devrim aktivistleri Mychailo Swystowitsch ve Dmytro Poteschin bu bilgileri doğruluyor.

Sırbistandaki Otpor, Gürcistandaki Kmara ve Beyaz Rusyadaki muhalif hareketle bire bir benzerlik gösteren Pora hareketi, 2004 yılı Kasım ayında yüzbinlerce Ukraynalı'yı Kiev'deki bağımsızlık meydanına dökmeyi başarmış, göstericiler Viktor Yuşçenko'nun başkan olmasını talep etmiş ve sonunda kalabalık istediğini elde etmişti. Yuşçenko, batı dünyasından aldığı muazzam destek ile başkan olmuştu. Ukraynalı devrim aktivisti Dmytro Poteschin olayları anlatırken "bizim çok sayıda dramatize etme ve sokakta eğlenme örneklerimiz oldu" diyor.

Devrimlerini "bir kutlama olarak devrim" diye tanımlayan Ukraynalı Pora örgütü mensupları Gene Sharp'ın şiddetsiz direniş başlığı adı altında topladığı "198 metod" un bir çoğunu Kiev'de sahnelediklerini söylüyorlar. Sharp'a göre, sanatçılar, öğrenciler, sıradan vatandaşlar, parklarda, toplu taşıma araçlarında, kamu binalarında çeşitli eylemler sergilemelidir. Duvar ya-

zıları, maskeler, şiirler, tek tip kıyafet giyme, toplu oturma, uzun süre ayakta durma şeklinde uygulanan gösterilerde, eylemciler, birbirleriyle yakın ilişki içinde olmalı, fikir birliği ön plana çıkarılmalıdır. Ukrayna'da ve "occupy" hareketlerinin görül- düğü 35'ten fazla ülkede Sharp'ın metodları harfiyen uygulanmış, her hareket kendi sembolizmi ile bir markaya dönüştürülmüştür. Ukrayna'da turuncu devrim, Gürcistan'da gül devrimi, Kırgızistan'da lale devrimi, Beyaz Rusya'da kot devrimi, Yemen'de yasemin devrimi, Kuzey Afrika'da genel adıyla "arap baharı" olarak isimlendirilen bu hareketlerin hepsinde farklı isimler ve farklı semboller bulunsa da tümü aynı tasarımda ve aynı sponsorların desteği ile gerçekleşmiştir. Ukrayna- lı devrim aktivisti Dmytro Poteschin journeyman.tv'nin hazırladığı "The Revolution Business" isimli belge- selde "2004'te bir kampanya için bir milyon dolar" aldığını açıkça ifade ediyor.

Belgrad'da yaşayan Otpor eğitme- ni İvan Marović hedef ülkelerdeki gençliğin direniş eğitimindeki son aracını gururla tanıtırken, günümüz gençliğinin kitap okumaktan ziya- de bilgisayar oyunları ile vakit ge- çirmeyi sevdiğini söylüyor. Devletin gücüne karşı şiddetsiz karşı koyma savaşını simule eden bir bilgisayar oyunu geliştirdiklerini belirten Ma- roviç, oyunun CANVAS stratejile- rinin öğretilmesi için çok etkili bir yöntem olduğunu ifade ediyor. İn- ternette kolayca indirilen veya bir CD ile istenilen yere kolayca soku- labilen oyunun finansmanı ise ABD menşeli bazı örgütlerce sağlanıyor.

Oyunda rejimi yapay zeka yöneti- yor, oyuncular ise toplu protestolar, binaları ve meydanları işgal etmek, tüm şehri bloke etmek, meydanlar- da konserler verip oraya gelen kitle- leri kendi safına çekmek gibi klasik CANVAS metodları ile rejimi devir- meye çalışıyorlar.

İnternetin sağladığı kolaylıklara rağmen CANVAS devrim koçları za- manlarının büyük bir kısmını iyi or- ganize edilmiş direnişler tertiplemek için ülkeden ülkeye seyahat ederek geçiriyorlar. CANVAS'ın baş eğit- menlerinden Sdrja Popović'in yılda yüzbin milden fazla uçuş yaptığı belirtiliyor. Popović "The Revolution Business" isimli belgeselde devrim taktiklerini anlatırken; "numaralar- dan biri herkesin meşgul olmasını sağlamak, çünkü insanlar meşgul- lerse korkmaya zamanları kalmaz. Kulağa çılgınca gelse de bu tama- men askeri eğitimde yapılan şeye benziyor." diyor. Popović şiddet dışı mücadele yapmanın yolunun bir grup kimliği oluşturmaktan geçti- ğini söylüyor ve ekliyor "insanların birbirini hissetmelerini, benzer kıya- fetler giymelerini, şarkılar söyleme- lerini istersiniz. Tüm bunlar insanları beraber çalıştırır, orada davullarınız olur marşlarınıza ritim verirler, ıslık- lar istersiniz, müzik istersiniz eğlen- ce istersiniz. Bunlar işin büyük bir parçası, tıpkı bir aşk geçidi gibi..."

Tam da anlatıldığı şekilde, Gürcis- tan'da Ukrayna'da, Mısır'da, Bah- reyn'de Yemen'de ve diğer bir çok ülkede, dünya OTPOR'un simgesi "sıkılı yumruk" işlemeli pankart ve flamalarla meydanlarda kutlama ya- pan ve eğlenen insanları izledi. Dev- rilen rejimler ise "barışçıl göstericilere

Otpor'a göre büyük bir kitleyi meydanlara doldurursanız orada mutlaka suç işlenecektir, suç işlenince polis mecburen müdahale edecektir. Sokağa çıkan kişi sayısı ne kadar fazlaysa, bu kitlenin sokakta kalma süresi ne kadar uzunsa beklenen sonuca o kadar kolay ulaşılacaktır.

orantısız müdahale" edildiği şeklinde yayınlar yapılacağı endişesi ile ulus- lararası medyanın önünde cereyan eden bu olayları izlemekle yetindiler.

ABD'li yazar William Engdahl, tu- runcu devrimlerin ve arap baharının 2003 yılından itibaren inceleme- ye alınması gerektiğini belirtiyor. Irak'ın ABD tarafından işgalinin he- men sonrasında 2003 yılı Haziran ayında yapılan G8 zirvesinde G. W. Bush büyük ortadoğu projesini ilan ettiğinde düğmeye basıldığını söyleyen Engdahl, "Washington'un amacı, ortadoğuyu şok tedavisiyle Polonya ve Doğu Avrupa ülkelerin- de olduğu gibi serbest pazar cenne- ti haline getirmektir" diyor.

Klasik Güvenlik Bürokrasisi ve “Occupy” Hareketleri

Beş’in üzerinde ülkede rejim değiştirmeyi başaran, bir kısım ülkede rejimi reforma zorlayan, çok sayıda ülkede iç karışıklıklara ve istikrarsızlıklara neden olan “occupy” hareketlerine karşı klasik güvenlik bürokrasisinin hazırlıklı olduğunu söyleyemeyiz.

Sosyal medya kullanılarak çok hızlı organize olan ve sayısı bir anda yüzbinleri bulan göstericilere klasik polise yöntemlerle müdahalede bulunulmak her zaman işe yaramayabilir. Tecrübeler güvenlik bürokrasisinin de sosyal medyada örgütlenmesini ve sanal alemde devriye faaliyeti yürütülmesini mecburi kılar niteliktedir.

Şiddetsiz direniş metodları uyguladığını söyleyen CANVAS için, işin “şiddetsiz” kısmı kamu oyununun “barışçıl gösteriler yapılıyor fikri”ne inandırılması ve ikna edilmesi için oynanan bir tiyatrodan başka bir şey değildir. Kamuoyu bir kez bu fikre inandırıldıktan sonra tiyatronun ikinci perdesi olan vandalizm başlamaktadır.

OTPOR’un stratejistlerine göre eylem yapan gruplar sırasıyla şu beş aşamayı izlemelidirler.

1. Masum bir bahane bul! (çevre, özgürlük, demokrasi.. v.b.)
2. Bir hashtag oluştur ve sosyal medyadan organize ol! (ör: #OccupyWallSt)
3. İşgal edilecek bir yer bul ve işgal et! (park, meydan v.b.)
4. Çadır kur!
5. Polisi bekle!

Canvas/Otpor stratejistleri bu beş basit aşamadan sonra tiyatronun kendiliğinden başlayacağından eminler. Şunu bilmektedirler, işgalin şekli nasıl olursa olsun egemen bir devlette güvenlik bürokrasisi bu duruma müdahale edecektir. Otpor’a göre büyük bir kitleyi meydanlara doldurursanız orada mutlaka suç işlenecektir, suç işlenince polis mecburen müdahale edecektir. Sokağa çıkan kişi sayısı ne kadar fazlaysa, bu kitlenin sokakta kalma süresi ne kadar uzunsa beklenen sonuca o kadar kolay ulaşılabilecektir.

Olayları polis başlattı denilmelidir

Bir parkı veya meydanı çadırlar kurarak işgal etmek, şehirleri kitlemek, trafik başta olmak üzere hayatın normal akışını engelleyen eylemler yapmak, aslında güvenlik güçlerini müdahaleye -hatta sert müdahaleye- zorlamak için sahnelenen birer mizansenidir. Tüm plan polis müdahalesi üzerine kurulmaktadır ve ilk müdahaleyi güvenlik güçlerinin yapması sabırla

beklenmektedir. Polis müdahalesi başladıktan hemen sonra senaryo gereği twitter, facebook gibi sosyal medya araçları ile –barışçıl göstericilere polis sert müdahalede bulundu- -dayak yiyoruz- şeklinde yayınlar yapılmaktadır. Abartılı yayınlar, ölümler ve yaralılar olduğu şeklindeki yaygara koparan mesajlar Gene Sharp’ın teknikleri arasında yer almaktadır. Gerçek polis müdahalesine ilaveten 2011 yılı Kahire’inde olduğu gibi kalabalıkların arasına at ve develerin aniden dalması gibi mizansenler bizzat tertipçiler tarafından sahnelebilmektedir.

Barışçıl Olarak Geldiğini İddia Et, Polisi Bahane Et Yak Yık!

İç ve dış kamuoyuna “olayları polis başlattı” mesajını verdikten sonra, ikinci perde olan vandalizm’e geçilmektedir. Otpor’a göre “onlar başlattıysa devrimin ateşini yakmak aydınlanmak içindir, yıkmak ise yeniden yapmaya fırsat vermek içindir” o nedenle artık yakıp yıkmaya seansına başlanabilir. Otpor bu aşamada “yak, yık ve ben yapmadım provakatörler yaptım” yaygarası yapılmasını telkin ederken sebebini de açıklıyor “her ne sebeple olursa olsun bütün muhalifler sizin haklı olduğunuzu ve yönetimin bunu tetiklediğini söylecek, sizin arkanızda olacaktır”. Gerek sosyal medya gerek yandaş ve destekçi uluslararası ve ulusal kanallar “barışçıl gösteriler orantısız güç kullanılarak dağıtıldı” söylemi üzerine bilgi akışı yapacaklardır. Böylece ülkenin kaos durumunda olduğu tüm dünyaya ilan edilecektir. Sokağa çıkan masum kişiler ise en başından planlanan bir oyunun figüranı olarak projedeki görevini yerine getirmiş olacaklardır. Ünlü karikatürist Halil İbrahim Yıldırım’ın duran adam konulu çizimi tarihe not düşer nitelikte.

Kaos başladıktan sonra Sharp’ın metodları uygulanmaya devam edilecektir, bunlardan bazılarını Gene Sharp’ın kitabından aktaralım: “Duran adam eylemleri, protesto soyunmaları, mitinge dönüştürülen cenazeler, kamu söylemleri, muhalif ve destekçilerin mektupları, enstitü

ve organizasyonların deklarasyonları, imzalı açıklamalar, iddia ve amaç belirten duyurular, grup ya da kitlelerin dilekçeleri, sloganlar, karikatürler, semboller, maskeler, pankartlar, posterler, görüntülü iletişim, broşürler, kitapçıklar ve kitaplar, mektuplar ve gazeteler, kayıtlar, radyo, televizyon, uçakla havaya yazı yazma, yerlere yazı yazma, bayraklar ve sembolik renkler sergilemek, semboller giyinmek, sembolik objeler dağıtmak, kendi mülkiyetini yok etmek, sembolik ışıklar, portreler göstermek, protesto amaçlı boyama eylemleri, yeni işaretler ve isimler, sembolik sesler, kaba hareketler, dost olmak, gece nöbetleri, esprili skeç ve şakalar, oyun ve müzik performansları, şarkı söylemek, marşlar, geçitler, dinsel gösteriler, ziyaretgahlar oluşturmak, araç konvoyları, siyasi matem, protesto ya da destek meclisleri, protesto buluşmaları, öğrenci gösterileri, iş bırakma, seçimlerin boykotu, devlet organlarını boykot devlet eğitim kurumlarından çekilme, devlet destekli kuruluşları boykot, kolluk kuvvetlerinin yardımının reddi.”

Rusya’da Sharp’ın kitabını bulundurmak hükümete karşı düşmanca bir eylem olarak kabul edilirken, İran’da 2009 yılında gerçekleşen gösteriler sonrasında yargılanan protestocular bu metodların 100’den fazlasını kullanmakla suçlanmış, birçoğunun üzerinden Sharp’ın tezlerinin yer

aldığı fotokopiler çıkmıştı. Canvas stratejilerine karşı hareket geliştiren Rusya ve İran’ın vatandaşlarını bu konuda bilinçlendiren faaliyetler yürüttüğü bilinmektedir. 2007’de Venezuela’daki olaylarda ve 2013 yılı Haziran’ında Brezilyada yapılan gösterilerde de hep aynı semboller ve gösteri metodları kullanılmıştır. Türkiye’de 2013 yılı Mayıs sonunda yaşanan Gezi Parkı olaylarında da bu stratejilerin kullanıldığı belirtiliyor.

Son olarak, Mısır’da 41 yıllık Mübarek rejimini değiştiren Otpor destekli devrimin ardından demokratik yolla iktidara gelen “Müslüman Kardeşler” yönetimi seçimlerin üzerinden henüz bir yıl geçmeden benzer bir harekete maruz bırakılmıştır. Dünya’ya demokrasi meydanı olarak lanse edilen “Tahrir” 2011’de olduğu gibi 2013 Haziran’ında bir kez daha yüzbinler tarafından işgal edilmiş, bu defa hedefe genel kanıya göre serbest ve adil olarak yapılmış bir seçimin sonucunda iktidara gelen “Mursi” konulmuştur. 3 Temmuz 2013’te askerinin yönetimi el koymasını çılgınca kutlayan “Tahrir” bir utanç meydanı olarak tarihteki yerini almıştır. Mısır’da iki yıl arayla yaşananlar ABD’li yazar W.Engdahl’ın da ileri sürdüğü gibi dış destekli, sponsorlu devrimlerin asıl amacının demokrasi değil istikrarsızlaştırma olduğunu tüm dünyanın gözleri önüne sermiştir.

KAYNAKÇA

Gardels N., ‘Amerikanın Yumuşak Gücünün Yükselişi ve Düşüşü’, NPQ, cilt 7, Sayı 1, 2005, “The Revolution Business” by Journeyman.tv 2011, Gene Sharp, “From Dictatorship to Democracy” A Conceptual Framework for Liberation Fourth U.S. edition The Albert Einstein Institution, 2010, Erem Şentürk “Ayaklanma nasıl başlatılır? Barışçıl kaos nedir?” Kısa Film Festivali, Ülke TV 22.06.2013